

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohányüzletekben.

Népszövetség — népfölkelés.

Magyarországon soha nem látott hadi toborzás, táborozás folyik. Voltak háborúk, hadseregek, nemzetek vágattak rajta keresztül, a világ csatateré mi voltunk, de a nemzet lelke soha izzóbb, rohamosabb vágyak le nem fogták, szívét nagyobb elhatározások nem rendítették — mint most. A haladás és törekvés új utakat nyit előtte, új vágyak, új eszmék hívják tusára szívét és szellemét.

A nemzet fegyverkezett, izmai acélosodtak, rengett a föld tomboló ereje alatt, s most a lelki, eszmei felbuzdulás indult meg, a lelkesedés óriás hullámokban futja be az országot, hogy a szellem, a lélek erőmérközéseire adjon impulzust.

Az örökös harcok, háborúk közt vergődő országok elpusztulnak; az ország fiaiban él, azok szellemi és eszmei hatalmában, lelki erőiben, amelyekben az élet vágya biztos megnyugvást talál. Érzéseiben, erkölcsi erejében, nemes ambícióiban él a nemzet.

Nem: szent László, Nagy Lajos, a Hunyadiak háborúi, állami intézményei tették hatalmassá a nemzetet, hanem a harcokban, állami intézményekben kifejett nemzeti lélek. Szent László, Nagy Lajos, a Hunyadiak a nemzet lelkéből, erkölcsi

erejéből, vagy erején építették ki az intézményeket, melyek a nagyság formai megnyilatkozásai, várai voltak.

A nemzeti lélek, mely erkölcsben, hitben, nemes törekvésekben él és edződik, biztosítja a nemzet életét. Minden harc, minden törekvés körülötte dől el.

Az erkölcs, a nemes törekvések a vallási érzésből kapcsolódnak ki, a vallásból vesznek tápláló erőt. Azért, mikor nemzeti életéről, hatalomról van szó, minnek bántanátok a vallást, mely ideális szolgálatokat ad.

Műveltség, kultúra nem fogja pótolni a vallást. A kultúra csak akkor teljesíti hivatását, ha közboldogulást teremt. Erkölcsi kapcsolatok, vallási intenciók nélkül nem teremt boldogulást. Nézzétek meg Franciaországot! A vallás, az élet minden megnyilatkozásában egyedüli tényező, mely boldogulást kíván. Kapcsoljátok hát bele a kultúrába, hogy adja neki az irányt s az értéket.

A vallásos élet háboríthatlan biztosítására, az elidegenített kultúra visszafoglalására, az állami és társadalmi rendben, a vallás intencióinak gyökeresítésére szövetségbe gyűlnek Magyarország katolikusai. A mi Istenünket bántani nem engedjük. Ő a „Magyarok Istene,” az ő belé vetett hit volt a horgony, amely belekapcsolta

nemzeti létünket a vész ezernyi hullámvérése közt a földbe. Amikor a mi Istenünket, a kereszténységet befogadtuk s védjük a beözönlő inváziók, a hazánkra rácsapó vad hordák ellen, önmagunkat mentettük meg. Az a tépett Szűz Mária's lobogó védő pajzs volt, a mindenünnen ránk csapó vihar ellen. Miért is zavarnátok meg azt a fenséges összhangot, amelynek a nemzet életében a vallás s a belőle élő felebaráti szeretet adott tápanyagot. Ilyen mult után eddig éltünk — ezután miből veszünk erőforrásokat az élethez? A mult int és tanít... a mi életünk gyökere a multba, azokba a sirokba rögződik, amelyekbe a mi apáink nyugosznak. kik szent örökségképen hagyták reánk vallásos eszményeiket. A nemzeti kegyelet a legfenségesebb érzésekben parancsolólag int, hogy azokat az eszményeket, életelő erőket, amelyeken a nemzet dicsó multja felépült, ne bántuk — tiszteletben tartjuk.

Mi híven őrizzük a multak eszményeit, belőlük fogunk építeni jövőt. Azok ellen pedig táborba szállunk, kik a szent hagyományok lerombolására törnek. A mi táborunk, a mi eszméinknek védvára a népszövetség.

A nép széles rétegein lesz hatalomná, a tömeg, a szervezés erejében bírja döntő s uralkodó hatalmát. Szervezetbe eddig

Nem a rang teszi.

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —

Doktoréknál nagy a lármá, mikor épen látogatába jön az öreg plébános, Domszalai Boldizsár. A férj is, a feleség is titkolni igyekszik, hogy miről vitatkoznak olyan hangosan, hogy a bezárt ablakon is kihallatszott az utcára. Egypár parasztyerek is vihogott, az akácának támaszkodva. A plébános megértette, mért leskelődnek a gézengúzok; közéjük is csapott a lebzselőknek, hogy mit ácsorognak itt, holnap megint nem tudják majd a katekizmust. Persze, hogy azért settenkedtek az ablak alatt, mert gyönyörűségük telt a doktorék veszekedésében, ami nem is olyan hallatlan dolog. Hiszen az egész falu beszél róla. Csak épen hogy tetten nem kapta még őket a plébános ur.

A konyhában a cseléd is ijedt arcot vágott, mikor a plébános belépett. Elküldte magát, mintha valami skorpió csipte volna meg; tekintetes asszony, a tisztelendő ur!

Erre ott benn egyszerre csönd állt be. Az asszony a zongora födelét túrligette (minden órában megtelik utcai porral az ilyen száraz időben), a doktor ur meg dolgozó szobájában ült az íróasztal előtt s a reggeli póstával

jött lapokat böngészte. De látszott, hogy most fog hozzá; keresgélte az ollót, papírvágót, szivaroszlencét, pedig minden ott állt előtte. Reszketett még mind a kettőnek a hangja, mint a cimbalom hurja, melyet az előbb csipkedtek; vibrált a jónapjuk, mintha valami gonoszságon kapták volna őket. Nem ölelkeztek, az bizonyos.

Ez a látogatás amolyan köteles vizit volt; a nagymise elmúlt, a reggeli még volt; ebédig, gondolta a plébános, ezt a látogatást teszi meg. Es délutánra elhíjja szomszédába az orvost egyik jóbarátjához, tarokkra.

Egy jókor érkezett inas mentette ki az orvost a zavarából. Hivta sürgősen a kastélyba. Valami baleset történt a méltóságos urral.

Csak gyorsan!

A plébános ott maradt a fiatal asszonnyal. — No, most itt a jó alkalom, gondolta a pap, aki már nem egyszer hallotta, hogy a fiatal pár még sem tudna lenni csatározás, hadakozás nélkül. Azt mondják, a doktor szörnyű féltékeny. Pedig annál kevésbé volna rá öka, mert legénykorában neki volt a legtöbb kalandja. De ha csak véletlenül is szóba kerül egy fiatalember, aki valamikor bái udvarlója volt a menyecskének, kész a veszekedés. Egyik is vág, a másik is. Az asszony csalánna, a férfi mindjárt bunkóval. Tudniillik csak nyelvük illeten szerszámul való

használásával. Öre még nem merék az igaz. De már nem messze állt a doktor töle, hogy ráüssön a magát keményen védő asszonnyal... Ha csak két percet is késik a plébános ur...

— Ma nincs jókedve, nagysád, — kezd a plébános. Talán így hozzáférközhetik. Öszintéségoz. Ha ugyan...

— Nem tudom, — felelt az asszony. Nem tudom, mért lenne. Hiszen olyan vagyok, mint másokor.

— No egy kicsit talán mégsem.

— Egy kicsit, megengedem. Vannak az embernek olyan napjai, tetszik tudni.

— Vannak, vannak, bátorítja a hallgatni akaró asszonyt a pap. De ma különösen tapasztalom. Valami összekoccanásuk volt: Hiszen azt el lehet csinálni igazítani.

— Összekoccanásuk! Oh dehogyan! Mi sohasem szokunk egymással zsörtölődni.

— Az szép, szép. Hanem tetszik tudni, néha mégis csak előfordul a házások életében, hogy nincsenek egy véleményen.

— No persze. Nem lehet mindenki egy véleményen, még ha házastársak is.

— Épen azért. Nem valami országra szóló baj ám az, ha egy kis összeszólkkozás van a házások közt. Csak perpatvarra; örökös csetepatéva ne fajúljon. Mert az már veszedelmé a bé-

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOSNÉ

VÁSZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA SZÉKESFEHÉRVÁR,

— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG. —

csak romboló törekvések születtek, sokkal inkább meg lesz a hivatása, létjogosultsága a mi népszövetségünknek, amelyben nagy, nemes törekvések forranak erővé, hatalommá.

Szervezet ellen csak szervezetet lehet harcolni állítani, szervezetet szervezettel legyőzni. A népszövetség hivatásos szolgálata a romboló szervezetek letörésében: koncentrálódik, — támogatása kötelességgé lesz.

„Mint hatalom nem elnyomni akar, — amint félnek tőle — mert hiszen eleme, regulátora a szeretet. A legintenzívebb szeretet, mert hiszen vallásból élő szeretet, amely a köznevek érdekeit törekszik áthidalni. Az ilyen hatalomra szívesen bizzuk sorsunkat.

A „hazafiak“ se féljenek tőle. Torzalkodó felekezetieskedést ne lássanak benne. Ha nagy feladatokat ölel fel, nagy érdekeket hord vállal, minek akarnátok frázissal utját állani: „felekezetieskedés.“

Főnséges kulturális missziót teljesít. A népet, az elhanyagolt nagy kultúrét, akarja kiemelni, kultúrtevényező közre kapcsolni. Műveli a lelket, vágyakat, aspirációkat lelhel belé. Legyen erveje és befolyása. Nem elég elvenni szenvedéseit, letörölni verítékét, legyen joga és hatalma. Ha sem állam, sem társadalom nem adja meg neki, szerezzék meg maga a legjogosabb tényezőben, a testvériségben, a szövetségben.

Nem akarja megszakítani a nemzettestet nép- és uriosztályra, hanem összeforrasztani. A társadalomnak egyedüli közös érdekét, a közboldogulást szolgálja. Mindnyájan nép vagyunk, mindnyájúnk vitális érdekei forognak kockán.

Igy már nem soká élhetünk, megindult nemcsak a föld, az eget érői is, a régi nap nem ad világosságot, a mi eszményeink, csillagaink lehullottak... az

örült zavarba beleriad a kerubok tárogatója, életre, feltámadásra hív.

Elérkezett a mi időnk telje. Keltsük fel összes erőinket, keltsük fel taborba a népet... éljen a népfelkelés!

A Dunántúli Dalosszövetség

1908. június 7-8-án Szekesfehérvárott tartandó dalosünnepének intézősége.

Fővédnökök: Wekerle Sándor dr., Günther Antal, gróf Apponyi Albert, gróf Zichy Aladár, dr. Prohászka Ottokár.

Védnökök: Gróf Batthyányi Lajos, bárónyi Braun Miksa, gróf Cziráky Antal, gróf Esterházy Móric, báró Fiath Pál, báró Gudenus Géza, Jamborffy Kálmán, Károly János, Koncz Frigyes, gróf Pappenheim Szigrid, Rónai Horváth Jenő, báró Trautenberg Frigyes, verebi Vég István, gróf Wimpfen Szigrid, gróf Zichy János, gróf Zichy Nándor, gróf Zichy Ráfael.

Elnökök: Balassa Sándor, Beck Lipót, Blau Arnold, Breuer Mór, dr. Czápary László, dr. Csöppentzy Mihály, Csontos Andor, Daróczy István, Dettrich Zsigmond Aba, Diebald György, Elefánty Alfréd, Elek Gyula, Franschitz Adolf, Gáncs Jenő, Gáncs Flóris, Gerő Jakab, Giffing Ede, Grünfeld Pál, báró Gudenus Ervin, Gyapay Pál, Hattyúffy Dezso, Havranek József, Horváth Gyula, Hübnér Károly, Karl István, Káltenecker Márton, K. Horváth István, Kelemen Béla, Kenessey Kálmán, Kálmán Lajos, dr. Klaucz György, Komáromy Károly, Koller Pál, Koller Tivadar, Krencz Ignác, Luczenbacher Miklós, Mayer Károly, Miklós Géza, id. Nagy Gyula, Nagy Ignác, Novotny Manó, dr. Pajzs Gyula, ifj. Pápai Nándor, Pausch Rafael, Pék János, dr. Perli Miksa, Posits Mihály, dr. Ráday Lajos, dr. Révy Ferenc, Rosenfeld Henrik, Rostházi János, dr. Saára Gyula, Say Ferenc, Saller Flóris, Schilling János, dr. Schlammadinger Jenő, Schweikolsky Gusztáv, dr. Steinherz Jakab, dr. Szabady József, Szilaha István, Szirbek József, Szuborits Jenő, Szüts Jenő, Teleki János, Liházy Sándor, Vajda Géza, Várady Károly, Veto Zsigmond, Wertheim Armin, Wuffka Albert, Zalai Mihály, Rauscher Béla, dr. Lau-chmann Gyula, Reé István, Vértessy József, Tóth Aladár, Polczer Péter, dr. Kuthy József, dr. Kerekes Lajos, Mohai Lajos, Havranek Antal,

Tóth Artur, Vignyázó Imre, Winkler Nándor, Turján József.

I. Középponti bizottság. (Vezeti, igazítja az egész ünnepség rendezését, ellenőrzi a többi bizottságok működését.) Elnök: Gróf Széchenyi Viktor. Alelnökök: Rauscher Béla, a D. D. Sz. elnöke, dr. Lauschmann Gyula, a D. D. Sz. alelnöke és Reé István. Titkárok: Medgyesy József, a D. D. Sz. titkára és Jeszenszky Andor. Tagok: a többi bizottságok elnökei, alelnökei és titkárai, a Dunántúli Dalosszövetség választmányá.

II. Fogadó és kalauzoló bizottság. (Feladata a fogadás, diszbevonulás lebonyolítása, a vendégek kalauzolása, szórakoztatása, minden dalkör mellé 1 főkalauzt, 2 vagy több kalauzt oszt be, kik mindig a dalkörökkel vannak, mint azok utmutatói. Gondoskodik a zászlók elhelyezéséről, továbbá az elbucsztatásról és elutazásról.) Elnök: Vértessy József. Társelnökök: Tóth Aladár és dr. Schlammadinger Jenő. Alelnök: Simon Sándor. Titkárok: Wertheim Pál és Angeli Nándor.

III. Elszállásoló bizottság. (Teljesíti az elszállásolás körébe eső nagyfontosságú és terhes munkát.) Elnök: Polczer Péter. Alelnök: Zavaros Aladár. Titkár: Wunsch Antal.

IV. Ünneprendező bizottság. (Zászlók megkoszorúzása, szereződök, mulatságok rendezése, versenyek és diszbangverseny rendezése, koszorú lányok felkérése általában a művészeti dolgok.) Elnök: dr. Kuthy József. Társelnök: dr. Kerekes Lajos. Alelnökök: Dornis István, dr. Kneifel Ferenc, Lipcsey Lajos.

V. Előmozgó és megvendéglő bizottság. (Intézi az ismerkedési estély és diszbevd rendezését, gondoskodik a dalkörök ellátásáról, felügyeletet gyakorol a fogadás és vendéglők felett. Rendezi a szőlőhegy kirándulást.) Elnök: Mohai Lajos. Társelnök: Havranek Antal. Alelnök: Trummer Sándor.

VI. Sajtó és reklám bizottság. (Alkalmi lap szerkesztése és kiadása, nyomtatványok szerkesztése és elkészítése, a közönség érdeklődésének felkeltése és ébrentartása céljából a helybeli és fővárosi sajtó értesítése, reklámtárgyak kiállítása, plakátírozás, helyi kalauz szerkesztése és kolportázs.) Elnök: Tóth Artur. Alelnökök: Bilkei Ferenc, dr. Holly Géza, Kirisits Bódó, dr. Lúria Aladár, Szöllösy Ferenc. Titkárok: Brantiss Károly, Borján Ferenc, Tóth László, Révész Tivadar.

VII. Műszaki bizottság. (Feladata: mindenemű műszaki teendők ellátása, u. m. diadalkapu,

kének, a házasságok nyugalmának, boldogságának, leltének.

— Persze, persze... Sokat tehet ebben a tekintetben a nő. Sőt talán mindent, higgye meg, nagysád.

— De mindent csak nem tűrhet el a nő? szólt közbe a menyecske.

— Mit példál?

— Nem tudom én. Csak ha valami olyan fordul elő, mondá Domszlainé, ami sérti a nő önérzetét. Megtörténhetik.

— Az önérzet nem egyszer hamis nyomon jár. Kérem, nézzük csak meg a főrangukat. Abban a körben tudja a nő, miképpen kell elviselni még a méltatlanságokat is, csak hogy megőrizze a családi békét és házuk tekintélyét. Ott például fog hallani elhídeglésről, egymás kerüléséről, a mi szintén nem jó példa ugyan, de legalább mégsem botránkoztatja a nyilvánosságot. Hanem azt nem fogja hallani, hogy cselédnek előtt egymást goromba sértésekkel illetnék, vagy éppen verekednének. Ezt nem teszi rangbeli ember, ez paraszttempó.

— Mindenestre, válaszolta a menyecske szórakozottan.

— Es magában röstelkedve tanakodott:

— Nem tud okosbból beszélni? Mit tud ő a házassághoz? Mikor már semmire sem megy az ember, végig sértik és hiába védekezik a nyelvvel... Há ne karmolássza akkor össze az ember az arcát annak a... Jul!

Megrázkodott, úgy hogy a plebános is észrevette. S mosolygott. Vajjon nem most hagyja-e el a gonosz lélek?

— Azt hiszem, szólt azután a fiatal asszony, nem a rang adja a lelki nemességét. Lehet rangbeli is, aki megfélekedzik magáról annyira.

— Nem, még nem felekedezik. Ezen ez a különbség az igazi művelt ember és a között, a

kinek a műveltsége csak külső máz. A szenvedély természetesen nem választja ki magának a házat, egyaránt leszállhat a kastélyba és a kunyhóba; de az önmegtartóztatásra, a mérsékletre rá tudja magát szoktatni az erős lélek. Különösen a nő. Tessék csak ezen gondolkozni. Például a grófné. Az ő ura könnyelmű ugyan néha-néha, de a grófné oly önérzettel takarja el bánkodását, melyet szenvednie kell, hogy minden asszonynak példája lehetne.

Megérkezett az orvos.

— Nos, mi baj? csak nem valami komoly baleset?

— Komoly.

— És elnevette magát a doktor,

— No tudja, főtisztelehdő ur, maga nem hiszi el, amit most hallani fog. Pedig beszél a komornyik, persze csak susogva, beszél a szóbaleány, a kocsis.

— Mi történt hát?

— A gróf megsebesült.

— Megsebesült? szólt ijedten a plebános.

— Kutyabaja. Beragasztottam; három nap múlva jó lesz. Semmiség az egész. Egy kis zuzódás a homlokán. Egy girandol okozta.

— Ráesett?

— Természetesen... De nem a kándaló párkányáról. Azaz, hogy ott volt, — folytatta a doktor mosolyogva, — de mielőtt a homlokához repült volna, a grófné kezében látta a komornyik. Tegnap ugyanis a városban utazott a gróf, aki magunk közt mondva féltékeny asszony, utána hajlatott. Volt-e oka rá, vagy sem, hogy ma kérdőre vonja, elég az hozzá, hogy a gróf nem járt ott a városban, mely helyeket a feleségének mondott, hanem egészen máshol. Ez elég volt a grófnének, hogy gyanuba fogja és számon kérje, mit művelt. Összezerődültek. Csunyául. Mikor már minden argumentumból kifogytak, a gróf meg-

fogta a felesége kezét, melylyel tulságos énlékn kezdett hadonászni. A grófné kiragadta magát, lekapta a kándaló párkányáról a girandolt és hozzávágta az urához. Homlokán érte. Ez az a seb, a mit be kellett kötnöm: De ez köztünk marad, plebános ur. Másoknak ugvis elfecségt a komornyik.

— Önvédelem. Jogos önvédelem, vető oda a menyecske.

— Önvédelem? Csakhogy a komornyik azt mondja, nem mindig önvédelemre használta a girandolt. Csak nézzem meg, mondá, van rajta több horpadás is. Persze nem érte máskor a fejét az urának. Hanem leltem, amikor észbe jussón, hogy szintén felkapja ott azt a girandolt.

— És gunyosan feleségére nézett.

— Már megint kezdőd? szólt a menyecske haragosan.

De szeme találkozott a plebános hidegen néző szemével és hirtelen szégyenlően tekintett az ablakra. Pedig nem láthatott semmit rajta, le voltak eresztve a zászlók.

A mérgét akkorra tartogatta, mikor a plebános elmegy.

A mint kitette a lábát, odafordult az urához. — Megszégyeníteni az embert más előtt. A pap előtt. Ez csurvaság. Ez rendszeres ingerkedés. Ez igazán sok. Hát mi vagyok én? Mi?

Máskor fölpatlant az ilyen heveskedésre Domszlai; de most egészen nyugodtan odament a konzolhoz és levette a girandolt.

— Tetszik, leltem? A grófné is ezt teszi. Pedig az ura hölgy.

— Bolond te!

Neki esett az urának és összecsókolta.

— No látod? Így elvegezhettünk mindig.

Minek az a luxus? Úgy sem leszünk mi nagyurak.

Szilky János.

árbock felállítás, fellobozós stb.) Elnök: V. Győző Imre. Társelnök: Winkler Nándor. Alelnökök: Krécsy Miklós, Schmelzger János, Varga Elemér. Titkárok: Ifj. Liebhart János, Perger Róbert.

VIII. Pénzügyi bizottság. (Költségvetést készít, kezeli a pénztárt és bevételi forrásokról gondoskodik, a kiadásokat teljesíti, a leszámolást eszközöli.) Elnök: Turján József. Alelnökök: Juth István, Pfinn István. Pénztáros: Schmelzer Jákó.

UJDONSÁGOK.

— **Előléptetések.** A májusi katonai kinevezések alkalmából Schweikofszky Gusztáv őrnagy, a székesfehérvári mentelep parancsnoka, alezredessé, Papp Kálmán II. o. százados, osztályparancsnok, I. o. százados, Frankfurter Lajos kezelőszőke, Hirschenstein Gyula állatorvos főállatorvossá léptek elő.

— **Eszküvő.** Folkert Lajos helybeli sütőmester ma vette oltárhoz Laki István helybeli tekintélyes polgártársunk leányát Annát. Az esketési szertartást Lakatos Frigyes dr. tanulmányi felügyelő végezte.

— **A tuberkulózis ellen.** Ma d. u. volt a Fejérmegyei és Székesfehérvári tuberkulózis ellen védekező egyesület évi közgyűlése Cziráky Antal gróf elnöklété alatt nagyszámú hölgy és úri közönség jelenlétében. Az elnök az egyesület lassu, de biztos fejlődéséről jelentett. Emellette, hogy a kormány 10 ezer kor. évi segéllyel jár az egyesület céljaihoz.

A részletes, pompásan kidolgozott titkári jelentést, amely az egyesület egész évi működését jelzi, egész terjedelmében legközelebb közöljük. Az egyesület vagyona 13 ezer kor. Legközelebbi teendője a diszpanzér, a tüdővész ellen védekező és tanácsot adó intézmény felállítás. Diszelnöki megválasztották Prohászka Ottokár dr. püspököt, alelnökké az elhunyt Fanta Adolf dr. helyett dr. Révy Ferenc dr.

— **Alapító tag.** Dr. Szabady József 50 koronával a székesfehérvári Ipartestület Segélypénztárának alapító tagjai sorába lépett.

— **Közgyűlés a vármegyén.** Fejérvármegye törvényhatósága népes közgyűlést tartott ma délután Széchényi Viktor gróf főispán elnöklétével. Az alispánnak a múlt évi közigazgatási állapotokról betervezett jelentését felolvasás nélkül tudomásul vették.

Az adó felszámolási bizottságba Kenessey Gyulát és Szűcs András választották be.

A szabályrendeletek tárgyalásánál Gyapay Pál indítványára, fűbészakították a szokat kiadták a nagyközségeknek.

A gazdasági cselédlakásokat szabályrendeletileg rendezték. A szabályrendelet új épületek emelését követeli s a régieket az egészségügyi követelmények szerint átalakítani kívánja.

Adony költségvetésében 3000 koronát vett fel iskolai segéllyként. A közgyűlés jóváhagyta a községi határozatot.

Az adonyi—nagyperkátai, móri—bodajki, csákvári—lovasberényi vicinális utaknak törvényhatósági kezelésbe vételét határozták el.

A vármegyei székházban réglégtár létesítésének költségvetését jóváhagyták.

Az árvaház igazoló választmányához beosztott Ifj. Havranek József alfegyőző részére 400 korona tiszteletdíjat szavaztak meg.

A Székesfehérvár—Bicskei h. é. vasút igazgatósága Detrich Zsigmondot és Csontos Andort választották be.

A közgyűlés d. u. 1 óraker ért véget.

— **A Vörösmarty Kör műkedveivel.** Hónapok óta való gondos készüllet után szombaton és vasárnap a nagy közönség elé lép a Vörösmarty Kör műkedvelőinek társasága. A város közönsége fokozott érdeklődéssel tekint a ritka élvezet elé s meg vagyunk győződve, mind a két estén zsufolással telt ház fog gyönyörködni az ügyes és mindenképp felett kedves, szimpatikus alakítók pompás játékában.

Mindkét estén Herczeg Ferencnek, a modern magyar társasélet ezen utólráhetetlenül szelímes ismerőjének műveit adják elő. Mindkét darab tel-

van színporkázó humorral, a kacagtató megjegyzések, ötletek, helyzetek egész seregével. Ez magának a darabnak jelessége, amely szinte maga viszi előre a darabot. A hogyan pedig a mi műkedvelőink előadják, az meg épen csodálatos, pompás. A betanulás tökéletes, csugok a híréért, az összjáték egyöntetűségéért van. Igaz, hogy a vezetés egy avatott, ritka művésznék, K. Nagy Dezsőnek kezében van, aki fáradságot nem ismervé teljes ambícióját fektette abba, hogy ebben az utolsó szereplésben, amellyel távozását elől bennünket részéssit, megmutassa, hogy menyire tud lelkesülni a széper és jóért. O játsza az egyik főszerepet, a „Három testőr” Polacsek-jét. Ez már maga félsiker. Ezzel azonban nem azt akarjuk mondani, mintha a többi szerepek nem alkalmas kezekben volnának. Sőt! Valóban ritkaság, hogy ily szerencsével lehetett megtalálni a pezsgő élet, vidámság, élvesség megzemélyesítőit. Nem akarunk indiskrétek lenni, és senkit a más rovására előre nem dicserünk. De annyit bátran elárulhatunk, hogy a közönség pompásabb mulatságot alig talál ebben a szép májusban, mintha szombaton és vasárnap végignézi a mi műkedvelőink talpraesett, páriát ritkító előadásait.

Május hó 9-én (szombaton): *A három testőr.* Bohózat 3 felvonásban. Irta: Herczeg Ferenc.

Személyek:	
Polacsek, borkoreskődő	Nagy Dezső
Róza, néni	Fittler Annus
Lina, unokahuga	Fittler Lujzika
Ráky, lagszerkesztő	dr. Kallenecker Viktor
Fldrás báró, képviselő	dr. Kovács Lajos
Hortovay	Kukovity Béla
Kosniczki	Eisenbarth Feri
Latorka, Polacsek üzletvezetője	Balassa Tóni
Bállit	Havranek Józsi
Csernay	Lipsesey János
Higo	dr. Szőke József
Kovács	dr. Gücze Elemér
Nagy	Farkas Sándor
Plebános	Thiering Ernő
I. táncrendező	Schmelzger Imro
II.	Thiering Ernő
Szerkesztőségi szolga	Havranek Józsi
Szobalány	Giffing Lenke

Vendégek, fehérvárosi leányok.

Május hó 10-én (vasárnap): *A Gyurkovics leányok.* Elektép 4 felvonásban. Irta: Herczeg Ferenc.

Személyek:	
Gyurkovicsné	Fittler Vilma
Katinka	Fittler Lujzika
Sári	Giffing Lenke
Ella	Rauscher Mici
Alci	Vigyázó Mici
Terka	Rieder Andrea
Liza	Szalaky Sárka
Klári	Schlammdinger Erny
Radványi ezredes	dr. Kallenecker Viktor
Gida	Meszlány Béla
Horvay Feri	dr. Kovács Lajos
Sándorffy	Havranek Józsi
Semessey	Eisenbarth Feri
Kemény Tóni	Thiering Ernő
Jankó	Balassa Tóni
Cigány primás	

Helyi hírek: Földszinti páholy 12 kor. Emeleti páholy 9 kor. Elsőrendű zártszék 2 kor. 60 f. Másodrendű zártszék 2 kor. Harmadrendű zártszék 1 korona 40 f. Másodemeleti erkélyülés 1 korona. Másodemeleti erkélyálló 60 f. Földszinti állóhely 80 f. Karzati ülőhely 60 f. Karzati állóhely 40 f. Szinlap 20 fillér. Pénztárnyitás este 7 órakor. Előadás kezdete este 8 órakor. — Jegyek előre válthatók Krausz Verona dohánytözsdejében.

— **A polgári lövészkeret megnyitása** május 10-én lesz. Dél 1 óraker társas ebéd.

— **A gabonáarak emelkedése.** Néhány nap óta a gabonatözsden erős áremelkedés hajtja mind magasabba a készbuzza és a papirosbuzza árát. Két nap alatt a készbuzza 70 és a papirosbuzza 80 krajcárral emelkedett. A szilárd és emelkedő irányzatnak igazi okát nem szabad a vetések, — hogy kedvezőtlen természetű lehetne beszélni. Igaz, hogy az ország egyes részeiből nem a legjobb híreket kapják, ámde azon a vidéken, amelynek termésének felbecsülését irányítja, jól állanak a vetések, az Alföld és a Bánát gazdáinak ez ideig nincsen okuk panasza. A nagymértű áremelkedés okát tehát ezidő szerint nem a terméklátásokban kell keresnünk, hanem kizárólag abban, hogy nincs készlet. A gabonahozatalok az idén messze mögötte maradtak a múlt év hasonló szakában elért eredményeknek.

— **Epilogus.** Egy héttel ezelőtt lapunkban ilyen cím alatt egy levelet közöltünk, a mely Szabó Dezsőnek, a főreáliskola egyik legkitűnőbb tanárának távozására nyomán íródott. A levelet Krécsy Béla budapesti főreáliskolai tanár írta. Mivel azonban a levél alapján némelyek egyoldalú ítéletről vádolhatnák Krécsy Bétát, a mit mi a magunk részéről szintén mindig elkerülni óhajtottuk — leközzöljük a következő magyarázó sorokat:

Levelem a képnek csak egyik oldalát mutatja. Ismerek ugyanis elég zsidót hazánkban, kiknek hazafiságát kifogástalannak tartom s ismerőseim jól tudják, hogy én magánbeszélgetésben esetleg a zsidóság ellen beszélek, sohasem szólok általánosságban, mint azt Szabó Dezsőhöz írott levelem mutatni látszik, hanem distingválvni szoktam. Distingválók pedig olyképen, hogy Magyarországon kétféle zsidóságot ismerek: egyik az igazi magyar zsidóság, melynek ősei már rég idők óta hazánkban laktak s utódaik hazai szokásainkhoz alkalmazkodva, becsültek nemzeti tradícióinkat, szeretik nemzeti nyelvünket s munkásságukkal hazánk leghasznosabb lakosai közé tartoznak. Ez a zsidóság az Alföldön s a Dunántul lakik s ellentük antiszemita küzdelmet kezdeni nagy hibának tartanám. A másik fajta az előbbivel nem is nagyon jó barátságban élő zsidóság, a Galiciából s Oroszországból hozzánk nagy tömegekben átszivárgó zsidóság, kiket csak a megélhetés állati ösztöne köt hozzánk s kik ez érzésből kifolyólag társadalmat, nemzeti összetartást, mindent szétrombolni akarnak nálunk — és pedig a modern haladás tetesztős jelszavaiáá öltöztetve — csak azért, hogy önzó haszonlesésüknek minél nagyobb teret találjanak. Ez a zsidóság a perifériákon lakik: Sárosmegyétől kezdve az ország északkeleti határán délfelé körülbelül Nagyváradig, de erős tömegeket bocsátott Budapestre is. Ez a lengyel vagy orosz zsidóság — Budapesten legjobban láthatjuk — csakugyan az ország veszedelme és pedig nemcsak az első nemzedékben, hanem ivadékaikban is, kik előzőnk a vezető pályákat, a tanári pályát is s tanügyi kormányunk még addig nem látja azt a veszes szellemet, melyet csak a tanárok terjesztenek középiskolai oktatásunk terén, eddig leginkább a fővárosi, de most már ugylátszik a vidéki középiskolákon is. Emé tulajdonképen hazánálán orosz zsidóság ellen azonban a küzdelem nemcsak a keresztény magyarságnak, hanem az igazi magyar zsidóságnak is egyformán érdeke. Úgy vélem azonban, hogy ebben a küzdelemben is mérséklettel s óvatosan kell eljárni, nem pedig dobbal verekelt fogni.

En részemről még életemben soha egy betűt sem írtam nyilvánosan sem zsidóság, sem pedig más felekezet ellen s különösen nem helyeselelném, hogy tanárok nyilvánosan ilyen küzdelemben bocsátkozzanak. S legkevésbé lehetett szándékom levelemet a székesfehérvári hazafias zsidóságra vonatkoztatni, kik között nem egynek a családja méltán Székesfehérvár 6s lakossága közé számítható s kiknek a kereszténység iránt való tisztelete tudtommal mindig példás volt. Hiszen, hogy egyéb bizonyosságok ne hozzák föl, köztisztelében álló Keresztes Zsiga bátyánknak a névmagyarosítása a hazafiságnak s vallási türelmességnek talán az egész országban páratlanul álló példája.

Dr. Holló Jenő ügyvéd, ügyvédi irodáját Székesfehérvárott, Basa-utca I. szám alatt, Nádor-utca sarkán, Gebhardt házban megnyitotta.

— **A Székesfehérvári Önkéntes Tűzoltó-Egyület Mentő-Csapata** 1908. évi április havi működése: I) Első segítségnyújtó 53 esetben. 2. Belső bajok 2 eset. 3. Egyéb bajok 11 eset. 4. Öngyilkosság 2 eset. — II) Ezenkívül igénybe vettett 16 esetben és pedig: 1. Betegtek szállítása 10 eset. 2. Elmebetegek szállítása 1 eset. 3. Vaklármá 2 eset. 4. Hullaszállítás 3 eset. — III) Mozgóórság 32 esetben: 1. Színházban 2 eset. 3. Tűzesetnél 2 eset. 3. Tömeges balesetnél 0 eset. 4. Egyéb helyütt 24 eset. 5. Tanóra 4 eset. — 1908. évi április havi összműködés 101 esetben. — Az 1908. évben 310 esetben; fennállása (1898) óta 5847 esetben működtek közre.

